

Naročnina: doma na skilpni naslov mesečno 2 D., na posameznoga 2 Din. 50 par.

V inozemstvo mesečno 6 Din. Z M. Listom, M. Ogračekom i kalendarom letno 100 Din.

Plačati se mora bar mesečno naprej.

Štev. položnice 11806.

Rokopisi se ne vračajo.

NOVINE

SLOVENSKE KRAJINE

Vredništvo v D. Lendavi hš. 67, uprava v Črensovcih, Slov. Krajina.

Cena oglasov: cela stran 800 Din., pol strani 400 Din. i tak niže. „Poslano“ i med tekstem vsaka reč 3 Din. Mali oglasi do 10 reči 5 Din., više vsaka reč 1 D. 50 p., i oglasna taksa posebi. Popust po dogovori.

Klub prekmurskih akademikov.

Vsikdar nam je pri srci tisti del naše mladine, ki je dao slovo očinskoj grudi i začno dugo, žmetno pot včenja. A zdaj v počitniškom časi, gda se med naše zoreče njive páli vrača cvet naše mladine, se nam tembole obrača pozornost na to vüpanje naše bodočnosti i v skrbeh se pitamo: „Smemo li vüpati, da so ne bili zaman žüli, z šterimi smo njemi pomogli do takšega življenja?“ Naše verno ljudstvo je po svojem prepričanji i življenji do dna katoličansko. Tüdi naša mladina v srednjih i visikih šolaj je takša, a na žalost, ne vsa. V te najlepši cvet naših izsüšenih njiv je dešno strupeni veter brezverstva i veri sovražnoga marksisma. Med našim dijaštvom se nanagloma širi brezbožnost! To je ugotovitev i mora strezniti naše duhovništvo, strezniti stariše naših dijakov, dijake same, šteri šče hranijo v sebi nevtepeno vero svojih starišov.

Naša akademska, to je visikošolska mladina, se je od bojne nadale zbirala v kat. društvi „Zavednost“. Drugoga društva ne bilo. Pred kakšimi petimi leti pa se je notri v to društvo vrnilo pod vodstvom akademika Titana gibanje, ki njemi je štelo vzeti kat. značaj in ga odpelati v boljševiški tabor. Kak se je to dogajalo z drugimi spodobnimi društvi, na priliko z ljubljanskov „Borbov“, štero je morala zatem oblast zavolo komunizma razpustiti. A gibanje ne melo uspeha. „Zavednost“ se je postavila na kat. stališče i odklonila vsakše pogajanje. Po tom neuspehi so bili neštérni naši akademiki prisiljeni, ka si ustanovijo lastno društvo. I to se je tüdi zgodilo. Pred dobrimi tremi leti se je proti katoličanskomi društvi „Zavednost“ ustanovo klub, ki že v svojem programi odklanja vsakše versko osvedočenje: „Klub prekmurskih akademikov“ ali okrajšano KPA.

Ka je KPA? S kakšim cilom se je narodo? Kakšega düha je i kakši so njegovi člani?

Po svojih pravilaj je to društvo, ki odklanja vsakši svetovni nazor, to se pravi, je popolnoma brezversko. Za svoj cio si je določo, ka de se trüdilo za kulturni, socialni i gospodarski podvig prekmurskoga ljudstva i to brezi vsakšega verskoga osvedočenja. Pa to so samo pravila, to je papir, ki te mora opravičiti pred javnov oblastjov.

KPA. spoznámo iz njegovoga delovanja i düha njegovih članov. Že od začetka svojega obstoja se je postavlo na sovražno stališče do katoličanskoga društva, do „Zavednosti“ i do domačega kat. tiska. Svojo sovražnost je skrio za nekaj časa, gda je začno akcijo za spopolnitev sobočke gimnazije, a pali jo je pokazao, gda se je izkazalo, ka je sobočka gimnazija istočasno predmet živahnih razprav komunistične internacionale v Beči, gde ma važno vlogo akademik Titan iz Kroga. Ne trdimo, da je to dvoje djanje v zvezi, a vršilo se je istočasno. Tüdi itak se v svojoj propagandi nikdar ne obotavljajo neštérni pokazati verskim načelom sovražnoga düha. Njegovi člani se većinoma odkrito i ponosno priznavajo za prave Marksiste. Marks je početnik „znanstvenoga“ socializma, ki pela do marksizma, komunizma, šteroga je potem v ruskoj boljševiškoj revoluciji vresničo Ljenin, neštérni izmed njih so se že morali zavolo komunizma zagovarjati pred policijov ali pred sodnijov, vnoge izmed njih pa drži naše ljudstvo za prave komuniste, čeprav mi to ne trdimo. Mi bi lahko naštelii vse natenci, ka se godi v klubi ali v ozadjii kluba, ar vse točno zasledüjemo, a že z toga je vsem raz-

Občinske volitve v jesen.

Meseca septembra, oktobra i novembra se bodo vršile v celoj državi občinske volitve v tistih občinj, v šterih ne so se v najnovjšem časi. Dvojo reč omenimo v zvezi s temi volitvami. Prva je, koga naj volimo. Po vesti, to je pod odgovornostjov pred Bogom smo dužni voliti samo takše može, ki do znali občino tak voditi, da iz toga vodstva ne bo trpela škode ne boža čast, ne zveličanje düš, i da z toga vodstva bo mela občina hasek vu vremenitnih rečeh, predvsem, da se bo skrbelo za pravico v občini, za pravično razdelitev bremen na vse občane in pri razdelitvi kakše podpore, da se ne bo gledalo na kumo ali drugi rod, nego da se bo delila po božoj pravici.

Z vsega toga je jasno, da kakši pijanci, zapravilivci, kakši penez lačni ljudje i ki mite ponüjajo, nikdar ne morejo mojega glasa dobiti, ar bijaz odgovoren bio za vse delo v občini, ka bi se protizakonito zvršilo. Nikdar ne smemo pozabiti Jezušovih reči: „Račun do davali od vsake nepotrebne reči.“ Od volitev tüdi. Če mi düšna vest ne bo v oči metala, da sem nevrednoga volo, velika sreča za mene. Posebno zdaj se trbe pobrigati za pravilno nastopanje, gda nega stranke z izrazitim krščanskim programom. V takšem slučaji je navuk Cerkve, da voliš krščanskoga moža, ki bo znao po Kristušovih načelaj voditi občino. Tak na bo samo tisti predstavniki, koga ne vleče plača na to mesto, nego odgovornost pred Bogom, ki šče biti smileni i pravičen oča svojim občanom. Dnesden je teliko dela na

občini, da si to povekšano plačo predsedniki zaistino pošteno zaslüžijo, če delajo tak, kak je dužnost po božem i sveckom zakoni.

Drüga reč, štero ščemo tü omeniti, je način volitev. Volilo se bo z javnim glasanjom. Nekakim, nešterim bivšim vlastodržcom i njihovim podrepnikom ne povoli, zakaj de se volilo javno. Tisti ljudje, ki so na stotine poštenih županov i občinskih odbornikov razrešili, samo zato, ar so bili pošteni i ne šteli krivice delati, to je razrešili so je brezi zroka, ti ljudje, se na vse štiri potegüjajo zdaj za tajne volitve. Perse na sunce ne vüpajo. Ne vüpajo, ar bi sunce pokazalo vnogo kaj takšega, ka ne bi njim delalo časti. Tem dobrim možakom mi povemo popolnoma jasno i glasno, da zakon, ki predvideva javne občinske volitve, so oni skovali, gda so bili na vladi. Njihovo lastno dete je te zakon. Se ga sramüjajo? Zakaj? Je ne dober? Zakaj so ga pa te sklenili? Če je pa dober, zakaj se ga bojijo? Pa je vlada Stojadinovičova štela vse prle sklenjene zakone spremeniti v boljše i ne mogla zavolo senata, v šterom je većina bivšega kova senatorov to pooblaščenje vladi odpovedala. Nemajo zato nacionalci nikšega zroka se razburjati i tožiti. Vse se dela po njihovom recepti, šteroga so spisali i šteroga so ne šteli spremeniti. Tak se njim zdaj godi kak tovaži. Te si je napravo lešterov i pijancov i par oficerov veleizdajnikov sedov pod. Zvedli so pa to orožniki i po istoj lestvici šli gor na pod sedov i ga tam zadobüšali iz skrivališča, kda si je najmenje mislo. Norc

je prekuno to festvico, zakaj je slüžila varnostnim organom za pripomoček, ka so ga lejko dobili. Mogo bi pa sebe v čelo öknoti, zakaj je naprayo lestvico, po šteroj je lazo za lückim blagom.

Občinske volitve so pred dverami, nepozabite, da te za svoj glas davali Bogi račun. Tak volite, da se spunijo Gospodove reči: „Dajte casari, ka je casarovoga i Bogi, ka je božega.“

Hüdobija.

V Nemčiji se je zgodilo, ka se od tistimao godi, kak je človek na sveti. Nekaj lüdi je zablödilo na krivo pot i to se je zvedilo, prišlo pred sodnijo i sodnija je krivce obsodila. Bili so to štirje redovniki, ki so v neko grdo nečistost spadnoli. Ne duhovniki, nego bratje redovniški. Nemški i tüdi naš slovenski brezverski tisk zdaj piše, da so vsi nemški samostani takši, da so vsi redovniki po celom sveti takši, zato pa le po njih i pregnati je. To je smiseo njihove pisarije. I takša pisarija je hüdobija. Če je Judaš odpadno od Kristuša kak izdajnik, jeli so vsi apoštolje takši? Če je bio Julijan vladar odpadnik, Neron nečistnik, so vsi vladarje takši? Če je par ministrov kradnolo, so vsi ministri tovaži? Če je par uradnikov pijancov i par oficerov veleizdajnikov, kak svedoči zgodovina, jeli so vsi uradniki i oficerje takši? Bodimo pravični i sodimo samo tiste, ki so krivi, prle pa pitajmo sebe, kakši smo mi.

Nepoznani dobrotnik.

Komaj tri tjedne je minolo, kak je te dobrotnik zatisko svoje oči. Tam pod šumečimi i vsigdar zelenimi jaliči na sobočkomi cintori počivle njegovo zlato srce. Vsi že znate, da je to g. kanonik Szlepec. On spada med prve i najvekše dobrotnike našega Martinišča.

Bilo je pred 12 leti, ravno na den sv. Ane. V Bakovcih so meli proščenje. Podpisani sam idoč iz Sobote v Veržej stopo v hižo g. cehmeštra Horvata. Tam sta bila g. Szlepec i g. Horvat, katehet. Kak se prikažem, me g. kanonik veselo pozdravi rekoč: „No, ka pa ste nekši žalostni! Vej že znam, zakaj. Tista vila vam je v želodci. Zakaj ste to šli küpüvat? Tam, na tistoj dniki, za temi hütamii ščete zidati Martinišče? Ne, ne! To je ne prostor za vzgojni zavod.“

Gda sam njemi povedao, ka smo to küpili samo za prvo silo, da bi ednok vendar začnoli bar z 20 dijaki, samo ka v vili niti za toliko nega prostora, pa me to jako boli, se je gospod malo zamislo potem pa djao: „No, či je to tak, potem pa vam začasno damo zgornje prostore v šoli.“

Nepopisno veselje me je prevzelo. Ne sam znao, kak bi se dobromi gospodi zahvalo. Razišli smo se.

Vsi merodajni so drügi den bili obveščeni o tom. Mnogi so ne vervali. Znali so, ka je prošnja, da bi se naselili v šolo, malo prle bita odbita. Odbili so jo drügi, ne g. Szlepec. On je zdaj vse popravlo.

vidno, za kakšim kulturnim, socialnim i gospodarskim podvigom se trüdi KPA. Tüdi se ne damo preslepiti po taktiki kluba, z šterov rivle naprej „krščansko misleče lüdi“ zato, ka se prehitrone odkrije pred javnostjov. V tom časi organizira klub tak zvane potüjoče knižnice, ki majo te končnici, ka s slabimi knjigami vzeme moralno moč i versko čütenje ljudstvi i

Celi mesec avgust pa do 15. sept. se je z najvekšov marlivostjov delalo na pripravah v šoli. Trbelo je streho prekrito, dimnike popraviti, na podstrešji vse predelati za spalnico itd. Med tem pa smo sprejemali gojence. Prostora je bilo samo za 40. Tak je začelo Martinišče pravzaprav v staroj šoli pri cerkvi i ne tam v vili. Tam je bila samo kühinja i pisarna. V šoli pa spalnice, vučilnica, obednica, gledališče pa dvorišče.

Vzemimo zdaj slučaj, da nam g. kanonik ne bi bio dao šole. Kaj bi delali? Tam poleg vile bi zidali nekaj za prvo silo. Tisto jesen bi to ne bilo mogoče dovršiti, niti do zime. Tak tisto šolsko leto ne bi meli sploh gojencov. Či bi že nekaj za prvo silo postavili, potem bi se kesnej moglo celo Martinišče tam zidati. Tak zdaj ne bi stalo na tistom lepom kraji pri gimnaziji nego tü notri na toj tesnoči. Kak velika nesreča bi to bila! Da je do toga ne prišlo, se moremo zahvaliti g. kanoniki za njegovo dobroto.

V staroj šoli smo bili cela 4 leta. Med tem smo lepo zbirali milodare, začeli i dovršili tisto znamenito loterijo, dobili od grofa Szaparyja novo stavbišče. Tak je bilo vse pripravleno za novo Martinišče.

Dragi g. kanonik! Vi ste že 7 let hrepeneli potom, da bi kak vpokojeni duhovnik svoja zadnja leta preživeli v lepom Martinišči. Pa Vas je Bog prle pozvao k sebi po plačilo.

Radoha.

tak na kriva pota spela vse kmečko življenje.

To je teda delo i cio kluba prekmurskih akademikov, gde se zbira en deo naše visiko šolske mladine. Žmetno nam je pri srci, gda gledamo kelko dijaške mladine se je izneverilo veri svojih starišov in odišlo v brezverska društva. KPA pomeni teško rano, ki de jo trbelo izrezati, tüdi če de bolelo.

Ka pravite na to gospod urednik?

V Soboti je klub prekmurskih akademikov meo nekšo predstavo. Na toj se je popevalo, plesalo, sledkar pilo i pali plesalo. Kak Murska Krajina piše, je edna deklica tak plesala, kak da bi štela zapelavati plesca, plesec je pa „prešeren“ postao nato, ka pomeni po našem poštenom jeziki, kak da se nebi brano zapelivke, to je ponösen je bio, da se ga je zapelavalo. Istina, ka se ne zgodo nikši nedostojni greh na predstavi, ali so ostale pri takšem plesü düše čiste? Ali je to vzgojno delo v ednom takšem lokalit kak je sokolski dom, šteri bi mogo za državo junake odgajati? Pa kak nam Murska Krajina, prijateljica te predstave piše, se je čistü dohodek te predstave nameno za potovalno knjižico. Ka je ta potovalna knjižica? Našemi narodi dati v roke knjige, za štere de teško all nikak ne de mogo Bogi odgovora davati, če izvzememo malo število nešterih Slomšekovih. Ve so nam prišle do rok takše knjige i smo ve njih šteli pesem od edne nočne vlačüge. Da li do takše knjige naš narod pobolšavale ali pokvarjale? Akademik Žalik iz Velke Polane, ki je pri shodi g. ministra, dr. Kreka, nekaj krlčao, je že dao takše knjige našim šolskim knjižicam. Zdjaj pali ščejo takše knjige deliti našoj mladini potom kluba prekmurskih akademikov. Pittamo, jell je vredno bilo, da je kraljevska banska uprava plačala poštnino za te knjige, od nočne vlačüge? Pa jeli je istina, ka na led spelane banska uprava šče te knjige iz šolskih knigic nazaj potegnüti? Ka pravite na to gospod urednik?

NEDELA

osma po risalaj.

Berilo iz pisma svetoga apoštola Pavla Rimljanom. Bratjel Nesmo dužni mesi, da bi po mesi živeli. Zakaj, če po mesi živite, bote vmrli, če pa z duhom dela meso mrtvite, bote živeli. Šterikoli namjre se dajo voditi božemi Dūhi, tej so boža deca. Zato ka ste ne dobili dūha robstva opet v straj, nego dobili ste dūha posinovljenja, v šterom zovemo: „Aba, Oča!“ Sam Dūh svedoči z našim duhom, da smo boža deca. Če pa deca, tūdi dediči boži, sodediči pa Kristušovi.

Evangelij (Lukač 16) Tisti čas je povedao Jezus svojim vučenom to priliko: „Bio je bogatec, ki je meo oskrbnika, i toga so njemi zatožili, da njemi imanje zapravla. Pozvao ga je i njemi pravca: Ka to čujem od tebe? Daj odgovor od svojega oskrbovanja, zakaj odzdaš ne boš mogoče biti oskrbnik. Oskrbnik pa je pravo sam prvi sebi: Ka naj včinim, ar mi moj gospod jemle oskrbnikstvo? Kopati ne morem, prositi me je sram. Znam, ka napravim, da me sprejmejo v svoje hiše, gda bom od oskrbnikstva odstavljen i pozvao je dužnike svojega gospoda, vsakšega posebi, i pravo prvomi; „Keliko si dužen mojemi gospodi?“ „Sto meric olja,“ je pravo te. On njemi je pa pravo: „Vzemi svoje pismo, hitro sedi i zapiši: petdeset.“ Nato je pravo drugomi: „Keliko si pa ti dužen?“ Te je pravo: „Sto meric žita.“ Pravi njemi: „Vzemi svoje pismo i zapiši: osemdeset.“ I gospod je pohvalo krivičnoga oskrbnika, da je razumno napravlo. Zakaj deca toga sveta so proti svojemu rodi razumnejša, kak deca svetlosti. I jaz vam pravim: Pridobite si prijatele s krivičnim mamonom, da vas, gda obnemorete, sprejmejo v večna prebivališča.“

*

„Daj račun od svojega hiževanja“, je pravo Jezus v denešnji priliki. Vsi bomo mogli ednok račune polagati od svoje španije, od vsega, to se pravi, od vseh darov i dobrot, štere nam je Bog dao. Ednim da več, drugim menje. Pa vsaki bo mogeo davati račun samo od tistoga, ka je dobo.

Darovi, štere Bog da vsakomi, so dvojne vrste. Edni so naravni, drugi pa nadnaravni. Poglejmo si dobro oboje.

Naravni dari so: življenje, telo z raznovrstnimi zmožnostmi i močmi, z natenčnimi čuti, s potrebnimi kotrigami. Tūdi dūša z vsemi svojimi lepota mi spada v to vrsto, čiravno je dūh, ar žive i deluje v teli. Poleg toga mamno premoženje i dragoceni čas. To so glavni naravni dari.

Nad vsemi temi dari pa so darovi milosti: Da smo odrešeni, da se nam v svetom krsti i v drugih svestvaj davle milost odrešenja. Nadale so kinči sv. Cerkve. Tej so sledeči: Najsvetejša daritev sv. meše, reč boža v predgi, sv. odpustki, zaslužnja i priprošnje svetnikov.

Jeli, kak številni i veliki so darovi, šteri so nam v našo skrb dani? Ne so tej darovi naši, nego so nam samo dani, da z njimi gospodarimo kak Bog žele. On bo od vsakoga proso račun od vsega, prav od vsega.

Račun boš mogeo dati ti, ki zapravlaš zdravje i premoženje, čas i življenje, z nečistostjov, nezmernostjov z nemarnostjov i s srdom. Račun de trbelo dati od sveh dnevov, od sveh vör dneva i noči, od vsakšega trenutka svojega življenja, či si jih ponūcao za svoje zemelso i večno srečo. Večni Sodnik te bo pitao, kak i kolikokrat si pristopao k sv. spovedi i sv. obhajili. Kak si se pripravla za to i kak si živo potem. Pitao te bo, či si v cerkvi pazo na poglavitne dele sv. meše, ali pa si mogoče celo vni ostajao i se tam nepošteeno obnašao. Ne bo te pozabo pitati, kak si poslušao reč božo i či si jo tūdi kaj na sebe obračao.

O kelko vse bi človek na smrtnoj posteli rad dao, či bi, prle kak začuje grozno obsodbo iz vüst božega Sodnika, mogeo samo ešče ednok izreči pred sv. Rešnim Telom te reči: Moljeno i hvaljeno naj bo presveto oltarsko Svestvo! — Kak srečnoga bi se meo, či bi samo ešče ednok mogeo biti pri sv. meši i tam zdihniti: Jezus, bodi mi milostiven! — Kelko veselja bi se naselilo v tvoje srce, či bi ešče samo ednok mogeo v Marijinoj cerkvi pogledati obraz nebeske Kralice.

Za vse to je zdaj čas, potem bo prekesno. Račun boš polagao od vsega, ka si slaboga včino i dobroga opūsto. Pameten krščenik se vsaki den pripravla na te zadnji račun, ar je od njega odvisna cela večnost.

GLASI SLOVENSKE KRAJINA.

Navuk za tretji red je dnes dva tjedna, to je 9. augusta v nedelo po večernici. Večernice ob 2.

Zakaj spomin za letošnje novomešnike? Vnogi se opravičeno spita vta, zakaj so se pa Novine letos z Marijinim Listom vred posebno spomenole naših letošnjih novomešnikov? Vsikdar smo se vseh spominali, a letos smo pa meli posebni zrok, da smo njim posvetili dnes tjeđen edno pesmico i je pozdravili. Zrok je sledeči. Večina teh je najmre zrasla z M. Lista, zato je te svoje rožice dao njim za venčke, to je dobra dela, jakosti, da s temi rešavajo dūše. Dva novomešnika, g. Kozar i g. Bakan sta sinova širitelov M. Lista, g. Tratnjek je bogati sotrudnik M. Lista, g. Prši je M. List spravo duhovniško pozvanje, kak sam priznava, g. Žizek je brat sestre, ki njemi je sprosila duhovniško pozvanje i ki je svoj čas vnogo molila, trpela za rešenje urednika M. Lista iz boljševiskih rok i bila za njega v smrtnoj nevarnosti, g. Jerič je tiste hiše sin, štera je dala uredniki M. Lista ne samo zavetje, nego zadnjo i največšo pomoč, da se je rešo smrtno nevarnosti, g. Gabor je sin oče, ki je bio duhovno dete urednika Novin v mladosti i te ga pripravlo do svestva svetoga zakona, iz šteroga se je rodio sin novomešnik, g. Zver je z hiše, z šterov je meo urednik M. Lista tesne zveze v pravo ljubezni, ostaliva dva gospoda sta pa sinova hčeri Slov. krajine, štere vero je potrdjavao najbole M. List. Bi se znalo i moglo vse bole natenkoma popisati, a zaednok ne časa zato, zaednok naj zadostuje osvedočenje, da je Marija bila zahvalna za vse trude, štere so stariše novomešnikov njej na čast včinoli v širjenji i življenji Marijinoga Lista. Mariji bodi večna hvala za vse.

Žela M. Krajine. M. Krajina v zadnjoj številki piše, ka so urednika Novin jako čakali na primicijo g. Gabora i ne prišo. M. Krajini se zahvalimo za to pozornost i njej odgovorimo, da so našega g. urednika na primiciji nadomeščali njeni sotrudniki s svojimi pobožnimi molitvami.

Duhovna pomoč za naše sezonske delavce v državi. G. Bejek Janoš sebeščanske fare oskrbnik, so dobili na svojo prošnjo, da bi smeli iti med naše sezonske delavci vršit duhovno pastirstvo, dovoljenje od višje cerkvene oblasti. So že odpotivali med nje, doma jih pa nadomešča g. Vrbanjšak Ranko, katehet v Lendavi.

Razkrižje. Salezijanska družba je zapustila Razkrižje, štero je tak lepo vredila, da je daleč naokoli ne najti tak lepe cerkve i tak lepe točke za romare, kak je ravno sv. Ivan na Razkrižju. Nema jo zadosta osobja, ar odprejo mladinske domove v Celji i Maribori pa tu potrebujejo več moči. G. ravniteo Vogrin so že odišli, g. Radoha pa te dni odidejo. Tak se čuje, da svecki duhovnik pride na Razkriž, ki

Kda je bio rojeni Kūzmič Mikloš?

V kratkom bomo obhajali 200 letnico rojstva Kūzmič Mikloša, našega velkoga nabožnoga pisatelja, šteroga evangelioške, hištorijske, molitvene i druge knige skoro vsakši Slovenec naše krajine pozna, ali bi bar morao poznati, ar se iz evangelioške knige šče dnedšen čte v cerkvi sv. evangelij i starejši ljudje zvėkšega Boga molijo iz takzvané „knige molitvene — staroslovenske“. Kūzmič Mikloš je napisao 7 slovenskih knjig i te knige so prve naše katoličanske knige. On je naše prednike s svojimi knjigami včio v prosvetnom poglėdi i poglablao v njih srcaj versko življenje. Zato ga je lūstvo jako poštuvalo i ga dugo po smrti v spomini držalo. Vseedno pa nam je ne zagotovo znani dēn njegovoga rojstva. Za našo krajino so se nekda zgodovinopisci premalo brigali i zato so od naših kulturnih delavcov malo znali napisati. Tū je zrok, zakaj je šče zdaj sporno, šteroga leta se je narodo Kūzmič Mikloš.

Slovenski biografski leksikon,

postane edna podružnica z samostojnim duhovnim pasterstvom, kak je na priliko Polana.

Sobota. Za ravniteo sobočkoga dijaškoga zavoda Martinišča je imenuvani g. Vogrin Štefan, kak smo svoj čas že omenili. Želimo njemi obilno božega blagoslova, da se bo zavod razvijao po zidavi, najbole pa po dūhi sv. Ivana Boska. Bog jih prineseo.

Fūkšinci. Julija 12. je prikazao Vsegamogočnomi svojo prvo sv. mešo sin slovenske matere, a nemškoga oče, g. Holzedl Anton. Predgao njemi je v lepom nemškem jeziki ženavski plebanoš g. Neubauer, prišli so pa k njegovoj sv. meši še g. duhovnik iz domače jürjanske fare, od nemške sv. Ane i dva bogoslovca. Slabo vreme je preprečilo dotok velikanskoga broja naroda, ki bi prišo iz N. Austrije. Slovensko predgo bi mogli opraviti g. Berden, marljanski plebanoš, pa so bili zadržani, zato je ta odpadnola.

Sv. Jelena. Prvo svojo sv. mešo je prikazao dobromi Bogi dnes tjeđen pri nas g. Gomboc Franc, novomešnik. Pri sv. meši ga je vodo domači g. plebanoš, Varga Štefan, predgao njemi je pa kaplan iz Prevalj, g. Mlakar Jožef. Naš gorički svet je v velikanskoi vnožini obiskao novo sv. mešo i s tem znova potrdio svojo živo vero.

Lipovci. G. Maučec Matjaš, akademik na modroslovnoj fakulteti v Ljubljani, je promovirao. Bode profesor. Čestitamo.

Ki potrebuje doge, se naj zglesi pri Hranilnici i posojilnici v Črensovcih. Ma doge za šestakovne lagve. Doge se odavajo po falati. Vsaki den se lejko pove predpoldnom v posojilnici, keliko dog što šče meti i keliko da za falat. Doge do se te eden den vse delile prijavlenim. V soboto, nedelo i svetke se prijave ne sprejmejo.

Grad (G. Lendava). Večkrat se čuje, ka prej Novine pišejo samo od lendavskog sreza, naše lepo Goričko pa zanemarjajo. Neka istine zatok je na tem, a krivi smo mi, ka ne pošilamo glasov na vredništvo, — zatoga volo dnes malo na duže o goričkom kolii.

Naš priljubljeni kaplan, preč gosp. Rataj, šteri so nas pred dobrimi dvajsetimi dnevaj zapustili, nam pišejo, ka se že prav dobro počūtijo na novom mestu. Kak smo že pisali, jih je višiša cerkvena oblast poslala na novo službeno mesto v Selnico ob Dravi poleg Maribora, gde nastavlalo naprej z istov gorečnostjov svoje apoštolsko delo za nove ovčice. Naši ljudje zato preveč žalujejo za tem dobrim duhovnikom, ešče najbole pa šolska mladina, šteroj so bili pravi duhovni oča — puni razmenja za nje i ljubezni. Mi njim želimo vnogo uspeha tūdi na tom novom mestu, za vse trude za nas — pa Vam, g. kaplan, ešče ednok: Bog plati! — **Naš novi kaplan.** Tjeđen dni po odhodi preč. g. Rataja smo dobili že novoga kaplana, preč. g. Kolenc Ivana iz Gomilic. Že v prvih dnevaj zvoje službe so preiskusili svoje novo teško, a vūpamo se, uspešno pole apoštolskoga delovanja. Naša

fara je lepa i zdrava, ali je tūdi preciteška. Mi novomi g. kaplani želimo, ka do se dobro počūtiti med nami — mi njim pa oblūblamo, ka mo radi sprejemali apoštolski navuk in Božo reč, štero so prišli med nas oznanjivati i nas vodit k Jezusi. Bog Vas živil — *Blagoslavljanje gasil. doma.* Naš lepi gasilni dom, šteroga smo ščeli blagosloviti že 7. jun., — pa nas je te dež odegno — bomo blagoslavliali slovesno 2. augustuša v nedelo. Z novim gasilnim domom je Grad pridobio lepo zgradbo — naši pridni gasilci pa lepi dom. Prosimo Boga, ka de te lepo vreme, ka opravimo to lepo slovesnost, na štero vsi, najbole pa naši gasilci zmetno čakamo.

Na podporo naših listov je darivala Prša Agneza z Dugoveških goric zdaj v Franciji, 31 Din. 25 par. Bog povrni.

Tak je pravilno! Preminočo nedelo je melo gasilstvo v sobočkom okraji svoj redni letni gasilski svetek. Pri toj priliki smo zdaj obprvim vidli, da so se gasilci katoličanske vere vdeležili bože službe v kat. cerkvi, gasilci evangeličanske vere pa v evangeličanskoj cerkvi.

Vabilo na izredni občni zbor Agrarne in gospodarske-podporne zadruge v Črensovcih. Vršo se bo aug. 4. popoldnevni ob 3. Dnevni red: volitev tajnika. Dozdajšnji tajnik, Žizek Joško, kantor, se je odpovedao. Če občni zbor ob napovedanom časi nebi bio sklepčen, se vrši pol vūre kesnej novi občni zbor z istom dnevnim redom, ki bo sklepčen ne gledoč na število navzočij kotrig. Oprosijo se vsi člani načelstva i nadzorstva, da se vdeležijo zboru, kda z ednim podpišejo računski zaključek ze lansko leto.

Odklonjeno vabilo na banket. Murska krajina nekaj pripovedale, da je na banket v Soboti, ob priliki shoda ministra dr. Kreka, bilo več uglednih osob povablenih, pa se nešteri nazlūk ponovnoj prošnji banketa nese vdeležili. G. Baljec, šteri je pripravlo na svojem domu obed za g. ministra i njegovo spremstvo, nam je na pitanje odgovoro, da njemi od toga nikaj ne znano, da bi on koga povabo na banket, pa ne bi šteo priti. Mogoče je pa koga Murska krajina vabila?

Članom „Zavednosti“! Akademsko društvo „Zavednost“ poziva vse člane, da se udeležijo dne 29. t. m. sestanka v Martinišču v Soboti. Ob 8 uri bo sv. maša za pokojne člane, potem pa sestanek. Za člane obvezen obisk. Starešine in gostje vljudno vabljene. — Odbor.

Hotiza. Naš urbarialni pašnik se je razmero. Že davno bi ga lahko razmerili, pa so nešterni bili proti. Zdaj so pa vsi privolni. Če bi te bili, gda je bila prilika, keliko haska bi zdaj že meli vsi z njega. Pa bole je zdaj poznej, kak pa nikdar. Ki so slabejše dele dobili, so dobili več, kak ki so dobre dobili. Tak je pravice.

Sr. Bistrica. Vmro je nagle smrti pri naš že dugo betegivajoči štimec Jürj preminočo soboto. Pokojni je bio jako pobožen človek ki je rad podpirao vse dobre namene. Bio je

(annorum phys. 40., sacerdotii 14). Po tom račun je jasno, da se je Kūzmič Mikloš rodio 1737., ar je l. 1777. bio 40 let star. Naslednjega leta (1778) 4. i 5. sept. je ponovno bila cerkvena vizitacija pri Sv. Bedeniki. Od Kūzmičove starosti je te bilo zapisano: *star 40 let, duhovnik pa 15 let* (aetatis physice annorum 40., sacerdotii vero 15.). Iz toga sklepamo, da je Kūzmič Mikloš 5. sept. 1778. šče ne spuno 41 leto i je morao biti rojeni *po 5. septembri 1737.*, ar bi inači vizitator zapisao, da je star 41 leto, ravnatak kak je zapisao, da je 15 let duhovnik (i ne 14 kak prvejše leto).

Na podlagi tej vizitacij se je vogrski zgodovinar dr. Géfin odločo, da je Kūzmič Mikloš rojeni 1737. i to je tūdi pravilno i bo trbelo druge letnice popraviti.

Ob toj priliki bodi povedano, da je naša krajina dužna čast i poštuvanje Kūzmič Mikloši, ar je on naše prednike z evangeliomskov i molitvenov knjigov, z zgodbami sv. pisma i katekizmušom, z velkim i malim abecednikom pa z molitvenov knjigov za betežnike v slovenskom jeziki prvi včio to, ka nam je za lepo i dostojno življenje potrebno. — iz. —

gde je popisano življenje vsakšega slovenskoga kulturnoga delavca i njegovogo delo, pravi, da se je Kūzmič Mikloš narodo leta 1738. Ravnatak pravi profesor Vilko Novak v Izbori prekmurske književnosti. Vogrski zgodovinar dr. Géfin pa trdi v svojoj knigi „Zgodovina sombotelske škofije“, da se je Kūzmič Mikloš narodo edno leto prle — to je 1737. Kūzmič Mikloš se je narodo na Dol. Slaveci v jürjanskoj fari i za leto rojstva bi se najležeje zvedelo, če bi se v krstne knige poglednola. Liki tak starih krstnih knjig pri Sv. Jürji nega (občuvane so samo od l. 1749. naprej). Kūzmič Mikloš je bogoslovne navuke zvršo v györskom bogoslovji, ar šče te sombotelske škofije ne bilo (nastanola je 1777.) Mogoče, da je v györskom arhivi gde zapisano, šteroga leta i dnėva se je narodo Kūzmič Mikloš, a do tistoga je težko priti.

Vseedno pa so nam ohranjeni podatki, na podlagi šterih zvedimo za leto rojstva Kūzmič Mikloša. L. 1777 je bila po našoj krajini cerkvena vizitacija. Kda so prišli vizitatorje k Sv. Bedeniki, gde je bio Kūzmič Mikloš plebanoš, so zapisali od njega, da je 40 let star i 14 let duhovnik

slabih pljuč i se je vendar včakao 70 let starosti. Našij listov stalen, dolgoletni naročnik i podpornik. Pokopani je bio v ponedelk z velikov vdeležbov naroda. Po pozvanji je bio trgovec i tudi en čas vodu poštino ekspozituro. Naj počiva v miru, Srce Jezušovo, bodi njemi smileno. Molimo za njegovo dušo!

G. Bistrica. Po sedmih letaj je prišo na obisk Kreslin Martina sin, Martin, ki se v Italiji pripravla za misijonsko pozvanje.

Gančani. Vse, ka pride k nam, se sprejme za dobro. Tak je tudi pred kratkim na poti proti sunčenomi shodi prišla k nam edna betežna sirota „Stara pravda“. Tak se vidi, da se njej je povidlo pri nas, i de se duže časa mūdila v našoj vesi.

Hrvatska zastava na gasilskoj veselici. V nekoj vesi Slov. krajine je bila gasilska veselica. Tak se nam poroča, da se je pri toj priliki razobesila hrvatska zastava. To se je lejko zato zgodilo, naj se da priznanje tistomi deli, od šteroga so časopisi pisali, ka so najmre negdi dolščesali slovensko zastavo, štera je visila poleg hrvatske. Te navdušene slovenske Hrvate ali hrvatske Slovence bi trbelo poslati nekam pod hrvatsko upravo v Zagorje, ali kama inam, vè bi se hitro streznili.

Sprejem deklic v zavetišču č. sester sv. Križa v Soboti. Sprejmejo se deklice, ki ščejo obiskavati gimnazijo v Soboti, na stan i hrano v Soboti Križova 4. Plačajo vse ednako. Sprejme se letos deset deklic i če se jih vseh deset prijavi, bodo dobile včenje tudi v glasbi, predvsem na klavirji. Javite se v Črensovcih pri predsedstvu Doma sv. Franciška, ali pa naravnost pri č. sestrah v Soboti, Križova 4. Deset če se jih prijavi, dobijo edno posebno č. sestro na pomoč. Hrana i vsa oskrba je dobra, vzgoja prava.

Protituberkulozni dispanzer v Soboti je zaprt do 13. avgusta. To naj si vzemejo na znanje, ki bi se ga radi poslužili.

Romanje k Majki Božoj. 1. avgusta ide romarska procesija iz Črenovec k Majki Božoj, k Mariji Bistričkoj. Ide ob štiraj rano zajtra. Ki ne more priti v Črenovce, naj nas počaka na Razkrižji. Romamo, da molimo za naše izseljence, ka z Marijinov pomočjov si ohranijo najdragši kinč, sveto vero, ki je obdržala naš narod, ka je ostao slovenski, ka je ostao na zemlji. Če želite izseljenci, da vaši domači tudi romajo, je podprite z vašimi dari. Voditeo romanja, Vinčec Jožef iz Trnja.

Dijaški kotichek.

(Refleksije)

Slavni iznajditelj tiska Gutenberg se je nekega večera l. 1436. mūdil v tiskarni in sestavljal kovinske črke za tisk prve knjige. Nenadoma se mu prikaže hudoba v rdeči obleki. Tudi rožičke je imel na glavi. „Podaj mi roko“, mu pravi hudobec, „ker odslej bova prijatelja, tovariša! Zapomni si, da boš z iznajdbo tiska moj najboljši pomočnik. Doslej sem imel na razpolago samo sedem glavnih grehov, zdaj pa bom spremenil način bojevanja. Tiskarna bo moj glavni stan. Sovražnik bo izdajal pisma, okrožnice, katekizme, mi pa krivoverske knjige, opolzle romane, nenravne brošure, časopise in lažnive liste. Na ta način bomo pobijali tri najbolj osovražene trinoge: Boga, kralja in zdravo pamet. Spise bomo vrgli med starčke, mladeniče, dekleta in celo med zakonce. Kot kuga se bo širil greh, zmeta, pohujšanje in polagoma se bodo okužili vsi ljudje. Jaz pa — to je samo po sebi umevno — bom žel.“

Ko se je Gutenberg zavedal od prvega strahu, se je hitro prekrizal in hudič je na mah izginil. Malo je manjkalo, da ni zavrgel iznajdbe. Toda Bog tega ni pripustil. Iznajditelju se prikaže angel v belem oblačilu. Gutenberg pade na kolena in angel mu pravi: „Ne boj se: „Pomisli na korist, katero bo doprinesla človeškemu rodu tvoja iznajdba. Tisk bo z lučjo razganjal temo; dal bo vid slepim in razveseljeval bo tiste, ki gledajo. Tisk bo ohranil poznejšim rodovom iznajdbe učenjakov, mnenja pametnih in

Druga primicija v Turnišči.

Dnes tjeđen je prikazao svojo prvo sv. mešo Večnomi g. Zver Štefan, novomešnik od Lipe. Velikanska vnožina naroda se je zbrala, ki je v največjoj, pač groznoj vročini sprevedila novomešnika k prvoj njegovoj sv. meši i dobila njegov novomešniški blagoslov. Duhovnikov z bogoslovci je prišlo okroglo 20. Novomešnika je vodo pri sv. meši g. Jerič Ivan, dekan, predgao njemi je pa g. Greif Ivan, ptujski prošt. Njegova predga se je v kratkom izvlečki etak glasila: Jedinu sin si bio na velikom posestvi, zato so ti stariše želo po šolanji obteršili z etim pitanjom, što de pa te doma? Ne si se zosagao toga pitanja, napravo si sprejemni izpit i si se na dobroga Boga nehao, pa tak včio tudi stariše.

Svoj cio si dosegno, Gospodov novomešnik si postao, veselita se ti oča i mati, dedek i mamica, šteriva je v sivoj starosti jedino to vūpanje obdržalo v življenji, ka ta pri tvojo prvoj svetoj meši, ka dobita tvoj novomešniški blagoslov, zatem pa lejko z sv. Šimeonom mirno pravita, „zdaj pridi Gospod po naj.“ — Pozdravljam te, dragi novomešnik, veselim se tvoje sreče, a moram ti povedati, da je pot duhovnikova trnjava pot, a da to trnje v obilnosti nadomestiti čast, štero si dobo. Gda je po božem velenji Abraham meo svojega jedinoga sina Ižaka Bogi darivati, ga je te pitao, gda sta šla na mesto daritve, „oča drva nesem za daritev, kde je pa daritev?“ Abraham z potrim srcem ne vūpao sini povedati, da je Bog njega zvalo za daritev, njemi je zato odgovoro, „Bog bo že poskrbo za daritev“. Jaz ti pa odločno povem, dragi novomešnik, ti si daritev ti si žrtev i to v celom tvojem življenji. Vse tvoje duhovniško življenje je edna nepretrgana žrtev, daritev. Pa potolaži se! Ta žrtev ma plačo, od štere nega vekše nindri, i je nema nišče. Samo duhovnik ma oblast krūh i vino v Jezušovo telo i krv spreminjati, samo on ma oblast grehe odpūščavati. To je boža oblast i je zvin duhovnika nišče nema ne na zemli i v nebi tudi ne, samo Bog, od koga je dobo. Gda prvikat stopiš k oltari, ka vršiš svojo zvišeno službo, spomeni se z sv. Oče, Kristušovoga namestnika, prelüblenoga nadpastira, dr. Tomažič Ivana Jožefa, ki so te posvetili, duhovščine lavantinske škofije i celoga sveta, med štere vrste si tudi ti prišeo zdaj. Moli za tōrjansko faro, svoje drage stariše, dedeka, mamico, ves drugi rod, dobrotnike i vse vernike, da vsem bode tvoje prva sveta meša prinesla zveličanje.

pravičnih, ideje modrijanov, petje pešnikov in jok mučencev.“

Angel obmolkne, iznajditelju se je čelo razjasnilo in ohranil je svojo iznajdbo.

Kajne, to je legenda. A ta legenda pravi, da je tisk najkoristnejša iznajdba za znanost in širjenje dobrega. Žal, da je človek to iznajbo zlorabil in jo porabil za širjenje zla, puhujšanja in gnusobe.

Poleg dobrega tiska je tudi slab tisk, kot poleg luči senca. Če moramo govoriti slabo o senci, ne smemo govoriti slabo o luči. Naj bo blagoslovljen dober tisk, ki ustvarja učenjake in plemeniti srca!

Dobre knjige so dobri, zvesti prijatelji, ki nam pripovedujejo o iskanju in najdbah, o potih in blodnjah ljudi. Dobre knjige nas navajajo k dobremu in odvrtačajo od slabega, učijo resnico in pobijajo zmoto. Isto je z dobrimi časopisi.

Tisk je mogočno sredstvo za povzdigo verskega duha v družini, v župniji. Brezdvomno vpliva tiskana beseda z izredno močjo na bravca. Paul Bourget je dejal: „Ako pogledamo v globino svoje duše, moramo priznati, da bi ne bili taki, kakršni smo, če bi ne čitali te ali one dobre knjige.“ Sv. Avgustin je blodil v krivi veri, dokler ni prišel do dobre knjige. Ignacij Lojolski je radi dolgega časa bral dobro knjigo — življenje svetnikov — in postal je Kristusov vojak, ustanovitelj Jezusove družbe, ki je stala in še vedno stoji v prvih vrstah v boju za Cerkev in duše.

Voditelju misijona se je približal postaven fant in ga nagovoril: „Doz-

KRATKI GLASI.

Atentat na angleškoga krala.

Gda je angleški kralj Edward VIII. izročao zastavo svojim gardistom, je te opominao, naj delajo za mir. V tom hipi se je pririvao en človek naprej i je šteo z revolovov strliti na krala. Zgrabili so ga i njemi revolvero z rok zbili. Piše se Georges Andrew Mahon. Pri zaslišanji je pravo, da je šteo samo v zrak strliti zato, ar ga notrašnji minister John Simon ne šteo sprejeti.

Strašna letalska nesreča pri Ljubljani. Pri Rušici pri Ljubljani se je pripetila preminoči tjeđen strašna nesreča. Letalo je spadnolo doli, se razbilo i vsi potniki so mrtvi z letalom Jarošenkom vred. Mrtev je tudi mehanik, Tomo Anušič. Zrok nesreče je bio, da je letalec bio že stari i ne znao si je pomagati, predvsem pa je zrok da se je letalo pokvarilo, desni motor meo falingo.

Španiji vmarjajo. Na Španjolskom so vmorili Calvo Sotela, voditelja protisocialističnih i protirepublikanskih strank. Pokojni je bio trn v peti vsem komunističnim velikašom i njihovim pomagačom. Na spreved se je zbralo do 30 jezero ljudi i samo aotomobilov je bilo jezero. Trguo so zavili v zastavo, štera je nosila farbe kraljevine Španije. Vlada je štela biti zastopana na sprevedu, pa narod je kričao socialističnim ministrom: morilci, šteri so se nato sposkrili. Gil Robles, voditeo kat. stranke je bio tudi na sprevedu. Po sprevedu se je začelo strelanje med dvema taboroma, eden človek je mrtev, tri jeso pa teško ranjeni. Zatem je nastala velika revolucija proti vladi po celoj Španiji, štera ešče zdaj trpi

Abesinci se še držijo. Ras Imruji se je posrečilo, da je zbrao novo abesinsko vojsko i je napadno celo glavno mesto Addis Abebo, da bi jo ztrgao Talijanom iz rok. Razširili so se celo glasi, da so ranili ali pa vmorili abesinski vojaki samoga podkrala Garzianija. A ta vest ne je potrjena. Talijani jako ostro nastopajo proti Abesincem i so v ednom mestu dali

Arnautovič pred sodnijov. Letošnje sprotoletje je strelao v parlament našem na predsednika vlade g. Stojadinoviča poslanec Arnautovič. Zdaj je prišla njegova zadeva pred sodnijo. Gda mine razprava, objavimo razsodbo.

Dardanele proste za Ruse. Tūrčija je zaprosila spravišče od zveze narodov, na šteroj naj se določi, kakše ladje smejo prek Dardanel iti, ki so tūrška last. Dardanele se morska vozka pot pri Carigradi. Sklenilo se je, da smejo tiste države voziti svoje

daj sem bil mlačen katoličan, nisem maral za dobre knjige in časopise. Pač pa sem bral vse drugo, kar mi je prišlo v roke. V rudniku je z mano delat tovariš, poštenjak in zaveden katoličan. Neko soboto je prišel k meni in mi vtaknil v žep svoj časopis. „Obdrži to zase“, mu pravim, „jaz teh neumnosti ne berem.“ — „Le vzemi s sabo“. Vzel sem a čital nisem. Drugo soboto je storil isto. Iz radovednosti sem doma pogledal, kaj piše njegov list. Začelo me je zanimati. Dobremu tovarišu se moram zahvaliti za srečo, ki jo čutim sedaj v srcu.“

Škof Sailer je podaril nekemu dijaku knjižico Tomaža Kempčana: Hoja za Kristusom. Na prvo stran je škof napisal: „Če ti ta knjiga ugaja, ugajaš tudi ti Bogu.“ — Čez več let se je oglasil pri škofu misijonar, mu pokazal knjižico in dejal: „Ta me je obvarovala v mladostnih viharjih in mi prinesla milost duhovniškega poklica.“ — Bil je nekdanji dijak, ki je prejel od škofa v dar knjigo: Hoja za Kristusom.

General Nikolaj je bil službeno nastavljen na Kavkazu. Dolgčas mu je bil. Pisal je prijatelju v Pariz, naj mu pošlje knjig, posebno zabavnih in veselih, da si bo preganjal dolgčas. Prijatelj mu je izbral lepo število romanov in povesti, za šalo pa je priložil knjižico škofa Dupanlona „O pravi pobožnosti“. — Čez par mescev je prosil za dopust. Pri omenjenem škofu je opravil duhovne vaje in šel v kartuzijanski red.

Neka dobra mati je s strahom gledala na bodočnost svojega sina,

vojne ladje skoz Dardanele, šterim to dovoli Zveza narodov, odnosno tiste, šterim to dovoli Tūrčija, kak zavezničica. Zdaj se dela nato, da poleg Francije tudi Tūrčija sklene vojaško pogodbo z Rusijov, tak do bolševiki nemoteno lahko prevažali svojo vojsko prek Dardanel po celom sveti, Anglija i druge pomorske države, štere pa nemajo zveze z Rusijov, se pa ne morejo te ugodnosti poslužiti.

Revolucija v Paragvaji. V Južno-amerikanskj državi, Paragvaji je šteo polkovnik Artur Bray napraviti revolucijo, vlado vrčiti i se sam polastiti oblasti, A namen ne se njemi je posrečno.

Po sporazumi Austrije z Nemčijov. Bečki nadškof, kardinal dr. Innitzer, je poslal zahvalno pismo avstrijskomi kancelari, Sušniki zato, ka se je pomira z Nemčijov. S tem je bojna nevarnost osdstranjena z Europe. Dozdaj so mogli Nemci plačati 1000 mark za vizum, če so šteli potivati v Austrijo. Zdaj bo nemško-avstrijski odbor, ki v smisli pogodbe bo ravnao skupne zadeve Nemčije i Austrije, meo priliko, ka to takso zbríše i se potivavanje olejša med podaniki edne i druge države.

Vmori. V Maribori je strelao ključavničar Ferlinc Ivan svojo ženo. Mož je bio pijanec. — Pri sv. Barbari v Slov. Goricaj je nekak vmoro žensko, ki je sama prebivala v ednoj hiši.

Preganjanje slovenskoga jezika. V Trstij je prepovedao prefekt v vseh cerkvaj božo službo v slovenskom jeziki. Te prepoved je kršitev vsakoga prava. Po naravi ma vsaki človek pravico od Boga njemi dano, da rabi svoj materni jezik. V Italiji majo to pravico Slovenci zasigurano ešče po cerkvenom konkordati i tudi po sveckom zakoni. No, gotovi oblastniki pa si sve po svoje razlagajo. Sv. Oča Pij XI so pravili v razgovori z osnabrūškim škofom, dr. Berninkom leta 1928 meseca aprila: „Pastirivanje v maternom jeziki je naravna i nadnaravna pravica vernikov.“ To teliko pomeni, ka ne samo človeče narava, nego sam Bog da to pravico vernikom. To z drugimi rečmi pali teliko pomeni, ka ki v cerkev vsiljava jezik, šteroga verniki zadostno ne razmijo, greši proti naravnomi i nadnaravnomi zakoni. Cerkev neje učilnica jezika, nego gora Gospodova, z štere se glasi reč njegova za zveličanje duš.

Vtopo se je v Savinji v Celji profesor učitelišča v Čakovci, Ante Anzulovič. Pri kopanji njemi je slabo postalo i hitro potom je dušo, pūsto, kak so ga z vode potegnoli. Trpo je na živcih.

ko je ta moral v svet. Podarila mu je sv. Pismo nove zaveze. Leta so tekla in sin je že davno pozabil na materin dar. Nekoč pa mu pride v roke ona lična knjižica. „Papir je tako fin, da bo dober za cigarete“, reče in iztrga list. Tako je delal dan za dnevom. Nekega dne pa obstane ob vrsticah. „Bratje, čas je, da od spanja vstanemo. Noč se je pomeknila in dan se je približal. Odložimo torej dela teme in si nadenimo orožje svetlobe. Kakor po dnevnu hodimo pošteno, ne v požrešnosti in v pijanosti, ne v nečistosti in v nesramnosti, ne v prepiru in nevoščljivosti, ampak nadenite si Gospoda Jezusa Kristusa.“ (Rim. 13, 11-14). S solzami je pisal materi, da hoče pričeti novo življenje.

Bogat trgovec se je nekega dne vrnil domov prej kot navadno. Pot ga je zmučila in želel je takoj sestih kosilu. Ker pa še to ni bilo pripravljeno, je začel robantiti in se jeziti nad neredom. Modra žena ga je prosila, naj počaka in med tem kaj bere. Dala mu je življenje svetnikov. Mož ves jezen vrže knjigo na tla. Žena je molče odšla. Pričel se je sramovati svojega dejanja. Vzel knjigo in bral, kjer se je ravno odprla in sicer o sv. Mariji Egipčovski, ki je po dolgoletni pokori postala iz prejšnje javne grešnice velika svetnica. Prišlo mu je na misel, da bi morai v svojem življenju marsikaj spremeniti.

Seme božje besede je vzknilo v trgovčevem srcu in obrodilo stoteren sad. Danes beremo njegovo ime v seznamu svetnikov in se imenuje sv. Janez Kolumbino.

Zapisnik

rednega plenarnega zasedanja sreskega kmetijskega odbora 15. 4. 1936.

Navzoči: vsi odborniki, gg. sreski načelnik in ravnatelj inž. Mikuž iz kmetijske šole Rakičan.

Dnevni red: 1. poročilo odbora, 2. obračun za leto 1935, 3. delovni program in proračun za leto 1936, 4. predlogi in slučajnosti.

Ad 1. Predsednik Litrop Štefan otvori zborovanje, pozdravi vse navzoče, posebno g. sreskega načelnika, ravnatelja inž. Mikuža in zastopnike učiteljstva. Kot predsednik poroča o gospodarskem stanju sreza in o delu sres. kmet. odbora v preteklem letu. To leto žal ni prineslo izboljšanja gospodarskega stanja, ker so cene še vedno tako niske, vendar izraža upanje, da bo vlada, tako tudi kmetijski minister deloval na to, da se bodo polagoma razmere izboljšale. Tako je že sedanja vlada sklenila, da se bodo ustanovile kmetijske zbornice, ki bodo skrbele za boljše ceno in prodajo kmetijskih pridelkov, pa tudi za njih izvoz, kakor tudi za razvoj zadružništva, da bo mogoče s skupnimi močmi doseči boljše cene. Da bo mogel sreski kmet. odbor še nadalje delovati vsaj v istem obsegu, je potrebno, da ostane prispevek občini tudi nadalje 75% občinskega sklada. Zato naj se da pri organizaciji dela več proste roke, kot zahtevajo to lokalne potrebe. Kralj. banska uprava pa naj krije vse nujnejše splošne potrebe kmetijstva.

Sresko posestvo v Žitkovcih naj se polagoma še nadalje dopolnjuje z dokupom zemlje, z zgradbo vzorne stanovanjske hiše ter z dokupom potrebne živine in inventarja. Na tem posestvu se je v letu 1935 pridelalo 2000 kg. semenske pšenice, priznane po semenogojki komisiji kraljevske banske uprave ter se je tudi prodala, v kolikor ni bila porabljena za novo posev. Pridelalo se je tudi 1750 kg koruze, 2000 kg krompirja ter nekaj semen lupine, in semena trav. En del pridelanega semena se je izmenjal za gnoj, drugi pridelki v kolikor niso bili porabljeni za seme, so se odprodali. Posestvo vodi oskrbnik Vitez Jožef iz Žitkovcev ter dovaja po pogodbi za to 1/2 pridelkov.

Tajnik inž. Petkovšek poroča o splošni pospeševalni službi v srezu v letu 1935 po posameznih panogah.

1. Živinoreja. Pri pospeševanju kmetijstva v srezu se še največ dela in brige posveča živinoreji, posebno govedoreji, tako od strani kralj. ban. uprave kakor od sres. kmet. odbora in organizacij. Konjereja številčno precej nazaduje, tako da v srezu ni niti 1000 konj. Prevadovati je začel lažji tip križanca belgijca z medjimurcem, ki bo kot lažji za ta srez primernejši, ter so v srezu od 7 banovinskih žrebcev samo še trije belgijci.

Govedi je v srezu krog 13.000 komadov. Za srez z razmeroma malo površino travnikov in bolj suhim podnebjem je to število skoro preveliko.

Dr. Janez Ev. Krek.

Za brata.

Povest.

Misel na Boga in ljubezen do otrok ji je vrnila moči v ranjeno srce. V molitvi je iskala in našla tolažbo.

Ravno ob tistem času je klečal v cerkvi pred velikim oltarjem Gašper. Oči je imel vprte v tabernakelj in neka sveta iskrenost mu je odsevala iz njih. Posvetoval se je o važni stvari s svojim Odrešenikom. Vere polno mu je plulo srce.

„O, moj Zveličar — pomagaj mi! — Za brata, za njegovo nesrečno dušo,“ je končno polglasno vzdihnil in krepkih korakov in jasne lica odšel.

Pot ga je vodila k županu. Za malo časa sta župan in njegov sosed z Gašperjem stopala mimo pokopališča proti Zalagarju.

Samo enega pivca so dobili za mizo, ko so vstopili. Misijon je bil Roku odgnal do malega vse obiskovalce in zato je bil tem bolj razjarjen.

Srpo in čudeč se je pogledal Rok nenavadno prišlece. Zbal se je, misleč si, da mu gotovo kaj dobrega

Ne veste, ali bo jutri mogoče!

Če bi bilo človeško življenje tako urejeno, da bi moral vsak človek dočakati starost, se glede bodočnosti ne bi bilo treba vznemirjati. Ker pa smrt ne gleda na leta, smo vedno v negotovosti. Meseca junija so prinašali časopisi poročila, kako je strela ubijala ljudi. Dne 1. julija so prinesli poročilo, kako je elektrika ubila dva moža — eden izmed obeh je bil oče štirih otrok. Smrt je prišla nepričakovano, ko sta najmanj mislila nanjo. Kako je s katerim izmed nas? V tem trenutku smo zdravi, v najkrajšem času pa se lahko primeri kaj nenadnega. Smrti ne more nihče ubežati. Pač pa se glede bodočnosti vsak lahko reši gotovih skrbi. Med drugim vsak lahko zagigura svojem za slučaj svoje smrti nekaj denarja, s katerim bodo krili pogrebne stroške in si za nekaj časa pomagali. To doseže s tem, da se zavaruje pri „Karitas“ za slučaj smrti. Karitas je ravno zato ustanovljena, da bi ljudem pomagala v slučaju smrti, ko je pomoč najbolj potrebna. Z zavarovanjem naj nihče ne odlašala. Nekateri so mnenja, da je dovolj, če se na stara leta zavarujejo. To mnenje je usodno in sicer: 1. radi tega, ker nihče ne ve, ali bo dočakal starost; 2. ker je zavarovana svota odvisna tudi od tega, koliko je kdo star, ko se zavaruje. Ne recite: „za zavarovanje še imam čas“, ker ne morete jamčiti niti za eno minuto življenja. Bog ve, če bo jutri mogoče storiti, kar danes zamudite. Nemudoma se obrnite na krajevnega zastopnika ali na vodstvo Karitas v Mariboru (Orožnova ul. 8) in se zavarujte! Zavarujte tudi svoje domače!

Zato so hlevi z živino prenatrpani, a živina se krmi skoro s samo slamo. Živina pa je razmeroma težka, zato je nevarnost, da bo pri tej slabi krmi vedno bolj propadala in zapadala tuberkulozi. V srezu je 8 selekcijskih društev z 702 kontroliranimi rodovniškimi kravami, ter 18 plemenjaki, od katerih je 6 originalcev. V letu 1935 se je vršila v M. Soboti zvezna razstava plemenske živine, ki je pokazala, da je v tukajšnjem srezu vendarle najlepša živina. Zato so člani živinorejci iz sreza odnesli tudi največ nagrad v skupnem znesku Din 22000. K razstavi je prispeval tudi sres. kmet. odbor v znesku Din 4000. Poleg tega je prispeval tudi zvezi za molzno kontrolo. V tem letu je bilo na novo tevtoviranih 253 telet.

Svinjereja je pa v srezu z razmeroma gosto naseljenostjo, z lahke zemljo in malim posestniškim stanjem, slabo razvita. Tako je stanje le 10.000 komadov. Precej vzroka za to tiči tudi v številnih boleznih, ki nastopajo precej močno vsled slabo urejenih svinjakov in premale čistoče. V srezu se je začel precej širiti srednji Jorkšir iz rejskih središč veleposestva Beltinci in kmetijske šole Rakičan, ter bi bilo želeto, da to akcijo banovina in sreski kmet. odbor še krepkeje podpreta, ker se predvideva, da bodo na svetovnem trgu ostale za to blago boljše cene. V preteklem letu se je nabavilo 6 plemenskih merjascev.

Tudi štajerska kokoš se je začela s propagando in podporo banovine in sres. kmet. odbora že precej širiti ter se je oddalo v l. 1935 kmetovalcem 1730 valilnih jajc ter nekaj plemenskih petelinov in jarc.

2. Poljedelstvo: Tudi to leto je sreski kmetijski odbor podprl akcijo za oskrbo s semenskim blagom zlasti

ne prinašajo. „Ka-aj pa ste vi prišli?“ je vprašal s tihim, boječim glasom.

„Nič se nas ne straši, Rok, prišli smo ti plačat, kar ti je dolžna Matevževa vdova,“ se oglasi Gašper in se usede na klop, izvele iz žepa listnico in našteje denar nanjo. „Preštej, če je vse v redu“ in potem se podpiši tamle na papir, ki ga ima župan v rokah.“

„Ti, Gašper — —“ je nato zasopel Rok in povesil oči. Drhtečih rok je preštel bankovce in kot stena bled je podpisal, da je Matevževe vdove dolg popolnoma poravnal.

Kakor zmagovalc se je vzpel potem Gašper pokonci, stopil pred brata in mu dejal:

„Rok! Ti sam veš, koliko sem se moral truditi, preden sem si pristradal te krajcarje. Mislil sem jih imeti za priboljšek, ko mi opešajo moči in ko si ne bom mogel več prisluziti kruha. Do malega vse svoje premoženje sem sedajle odštel tebi, ki si zapravil sebi dem in meni upravičeno doto. Tega nisem storil toliko zavoljo nesrečne vdove, kolikor zate. Kakor sem obljubil materi, sem do-

Pregled sezonskih delavcov.

Izseljeniški komisariat v Zagrebi je poslal dopis vsem sreskim načelstvom, da naj sezonske delavce zdravniki tak pregledujejo, ka ne bo žalilo sramežljivosti. Posebno ženske i dekle se mora vsakšo posebi pregledati, i ne smejo biti vse delavke ali delavci v preglednoj sobi, gda se ednoga pregleduje, kak se je to nekdi godilo,

Strokovna zveza poljedelskega delavstva in Kmečka zveza.

„Novine Slovenske krajine“ so prinesle v št. 26. pismo Kmečke zveze, organizacije kmečkih posestnikov, v katerem ta pravi med drugim, „da je delavska organizacija med našimi poljedelskimi delavci po vzorcu one, ki jo imajo industrijski delavci nemogoča in da voditelji te akcije naše kmečke prilike premalo poznajo, da je Strokovna zveza poljedelskega delavstva sestavni del „Zveze združenih delavcev“, da bo skušala Kmečka zveza to zadevo urediti z zvezo delavstva, dotelej pa naj Novine ne objavljajo dopisov strokovne zveze.“

z ovsem iz semenogojke postaje v Beltincih ter je upeljal tudi par vagonov semenskega krompirja „kresnika in oneidovca“, ker so domače sorte v zadnjih sušnih letih močno oslabele. Travniki so žal še zelo zapuščeni, ker se gnojenje še ne izvaja ter so zato še bolj trpeli na suši, zato je pa trpela tudi živina.

3. Sadjarstvo in vinarstvo. Kmetijski odbor je podprl sadjarstvo posebno s podporo, da so dobili kmetovalci sadna drevesca po znižani ceni, ter se je oddalo s to podporo 3500 drevesc. Podpiral je tudi nakup sadnih škropilnic. Tudi v tem letu se je precepilo nekaj šmarnice, ter izmenjalo s podporo kralj. banske uprave s cepljeno trto. Žal, da se kljub temu šmarnica še nadalje širi, ker ni v celoti prepovedana.

Društveno življenje je žal v srezu še vedno premalo živahno. Najbolj še delujejo selekcijska društva. Za združeno delo pa manjka voditeljev in delavcev ter strokovnih moči za propagando in prirejenje potrebnih tečajih in predavanj.

Ad. 3. Tajnik je podal nekatere pripombe k dosedanemu delovanju sreskega kmet. odbora ter nekaj pojasnil in smernic za nadaljnje delo po novem proračunu. To je posebno potrebno, ker je prošelj vedno več, proračun pa je vedno manjši. Pri tem delu je zlasti važno, da se vsi posli pravilno dele med banovino, kmetijski odbor, občine in organizacije, da bo pospeševalno delo čim bolj uspešno. Tako naj banovinske akcije še nadalje zadevajo temeljna dela pri dviganju kmetijstva, zgradbe gnojišč in boljnih hlevov in svinjakov, zgradbe silosev, melioracijska in komasacijska dela, izboljševanje travnikov in regulacije potokov. (Dalje)

nego morajo čakati v čakalnici. Te nalog so dobili vsi zdravniki.

To na znanje našim delavcom i delavkam, ki morajo iti v Francijo i inam na sezonsko delo i se morajo prle dati pregledati od zdravnika, če so zdrave. Če bi se Vas žalilo, delavke, javite taki na sresko načelstvo.

Ker so bile te trditve javno zapisane, naj sledi tudi javen odgovor: Strokovna zveza poljedelskega delavstva ni sestavni del Zveze združenih delavcev, temveč je z njo kot tudi z Društvom združenih nameščencev v prijateljskih zvezah. Vse te tri organizacije hočejo biti krščanske strokovne organizacije.

Strokovna zveza poljedelskega delavstva je organizacija krščanskega svetovnega nazora, ki ima namen ščititi koristi kmečkega delavstva, dočim je Kmečka zveza zastopnica kmečkih posestnikov in zastopa njihove koristi. Delavska zveza ne more iti v šolo Kmečke zveze, ker je strokovna organizacija, sama raziskuje razmere kmečkega delavstva in jih dobro pozna. V njenem odboru so ljudje, ki si v kmetijstvu služijo kruh z ročnim delom, in tudi podeželski župnik, ljudje, ki so precej časa sodelovali v delavskih strokovnih organizacijah in dobro vedo, kako se naj organizirajo industrijski, kmečki ter ostali delavci in kako nameščenci.

Strokovna zveza nima ničesar urejati s Kmečko zvezo, ker ima svoj delokrog. Noče biti in ne sme biti odvisna od Kmečke zveze, če hoče dosledno zastopati delavske koristi. Opozarjamo je le, da je delavsko združevanje pravica, ki jo je slovesno potrdil papež Leon XIII. že pred 45 leti. Kar se pa tiče praktičnih zadev, se bo skušala delavska strokovna zveza vedno sporazumevati s Kmečko zvezo, ker je drugačno strokovno delo tudi nemogoče in stojimo tudi načelno na principu vzajemnosti.

Strokovna zveza poljed. delavstva Ljubljana,

Tyrševa c. 29/1.

Pošta.

Prša Agneza. Francija. Naročnina plačana na celo leto. Ovo po želi spisali za podporo. Bog plačaj. Ve dobro pišeš slovenski. Pozdravljena.

Banque S. Baruch et Cie, 11. Rue Auber 11. Paris - 9 e.

odpremlja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu. Vršil vse bančne posle najkvalitetneje. Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune: Belgija: št. 3064-64, Bruxelles; Francija: št. 117-94, Paris; Holandija: št. 1458-66, Ned. Dienst; Luxembourg: št. 5967, Luxembourg. Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice. 24-14

menja, je prišla Gašperja za trdo, žuljavo roko in mu jo z iskreno hvaležnostjo poljubila.

„Saj sem vedela, da za vdove Bog skrbi,“ je yzkliknila, „njemu bodi hvala vekomaj! Ti si naš rešnik! Kaj ti pa morem vrniti jaz, uboga vdova.“

Gašper ji je smehljajočega se lica odtrgal svojo roko in mirno dejal: „Molite za brata, za rajne moje starše in — zame!“

Dražbe seveda ni bilo drugi dan. Matevževka se je lotila z veseljem dela pri svoji koči in sreča se je javljala s svojimi zlatimi perotmi v njenem srcu in v vsej družinici. Obilo bridkosti je prebila, toda zavest, da je Bog ni in ne bo zapustil, je bila močnejša, nego vsa druga čuvstva.

O Roku so si pa pripovedovali vašanjanje čudne stvari. Od nedelje sem je bil vedno zaklenjen; nikogar ni pustil k sebi. Ponoči so ga pa videli sosedje, da je vstajal in hodil po pokopališču. Glasen jok in vzdihovanje se je čulo večkrat odondod v tiho vas. Dejali so, da se mu je moralo zmešati. (Dalje)